

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta
Historický ústav

Posudek oponenta bakalářské práce

Jméno autora/ky	Ondřej Probošt				
Název práce	Politické procesy 50. let v současné výuce dějepisu				
Studijní program	B0114A120001 Historie se zaměřením na vzdělávání				
Studijní obor	Historie se zaměřením na vzdělávání Společenské vědy se zaměřením na vzdělávání				
Vedoucí práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)	Mgr. Irena Kapustová, Ph.D., Historický ústav FF UHK				
Oponent práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)	Mgr. Michal Strobach, Ph.D., děkanát FF UHK, rektorát UHK				
Konzultant práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)	XXX				
Rok obhajoby	2023				
Rozsah práce (počet stran vlastního textu + přílohy zvlášť): 57 + přílohy					
Obrazová příloha	NE	Tabulky a grafy	ANO	Další přílohy	Ano: otázky pro respondenty a dotazník

Použitá literatura (počet): 28 +
webové zdroje (online cit.)

Prameny: 4

Hodnocení cíle/ů práce

Autor Ondřej Probošt si jako hlavní cíl své bakalářské práce s názvem „*Politické procesy 50. let v současné výuce dějepisu*“ stanovil analýzu obsahu tématu ve vybraných učebnicích dějepisu pro základní školy, provedení jejich obsahové analýzy a jejich následné porovnání. Dále se v praktické části práce zabývá výzkumem povědomí o tématu mezi žáky ZŠ.

Práce je členěna na část teoretickou a prakticko-výzkumnou. První část je přehledovou zkratkou problematiky politických procesů 50. let, které autor dokumentuje na typových příkladech. Druhá část práce je dle tvrzení autora praktická, založená na metodách pedagogického výzkumu.

K teoretické části práce:

Autor přistupuje velmi rozumně ke genezi tématu tak, aby ho čtenáři přiblížil. K vlastnímu jádru – tj. politickým procesům 50. let se sice dostává dějinnou zkratkou, nutno však připustit, že úvodní pasáž nemá být jádrem této práce, proto lze tuto stručnost akceptovat. Členění kapitol a následný postup je zvolen vhodně.

Autor práce se v úvodu dozývá, že: „V úvodní části jsou kompilovány informace z odborných publikací, kterých k tématu politických procesů v 50. letech existuje mnoho, jako např. publikace od autorů Karla Gabauera, Jana Stříbrného nebo Bedřicha Utitze.“ Chybí však jakákoli citace či odkaz na tyto autory v textu i v pramenech! Osobu Karla Gabauera?!? se oponentovi práce v souvislosti s tématem politických procesů nepodařilo ztotožnit. Má se snad jednat o Františka Gebauera?

Velký proces s M. Horákovou na s. 10 – by si již na tomto místě zasloužilo vhodnější pojmenování s ohledem na skutečnost, že má svůj dobový název Proces s vedením záškodnického spiknutí proti republice se skupinou dr. Milady Horákové, který po procesu v roce 1950 vyšel i tištěně jako stenografický záznam. Později v textu práce autor téma rozvádí mnohem lépe, což práci vylepšuje. K pozn. 19: v souvislosti se zmínkou obranného zpravodajství Bedřich Raicin (správně má být Bedřich Reicin – přednosta OBZ, nikoliv předseda).

Pakliže první tři úvodní kapitoly práce respektují jakýsi pozitivistický přístup k tématu, v kapitole čtvrté (*Multiperspektivita a historické vědomí*) se autor dostává poněkud do nesnází. K pozn. 41: jedná se o nevhodně zkrácenou verzi přímé citace z publikace Robert STRADLING, *Multiperspektivita ve vyučování dějepisu: příručka pro učitele*, Praha 2004, s. 7: Proces obsahuje pochopení, že my sami máme názory, které reflektují naše stanoviska a jednostrannosti. Originální znění: „*Proces obsahuje pochopení, že my sami máme názory, které jsou filtrovány naším vlastním kulturním kontextem, reflektují naše stanoviska a interpretace toho, co se stalo a proč, naše vlastní názory na to, co je a co není relevantní, ale mohou také reflektovat jiné předsudky a jednostrannosti.*“ Autor práce zde chybně cituje a částečně zkresluje původní význam – bohužel se zde autor poněkud ztratil ve svém záměru a nedokázal ji vyjádřit jinak, než nadužíváním citací, bez vlastního přínosu. Toto lze samozřejmě přičíst autorově prozatímní nezkušenosti s daným typem tématu.

Na pevnější půdu se pak autor dostává v následujících kapitolách, jednoznačně nejlepší je pak kapitola č. 7 *Analýza učebnic*, kde provádí rozbor tématu v učebnicích.

K výzkumné části práce:

Výzkum – dotazník – autor neuvádí, zda se jednalo o odpovědi otevřené, polouzavřené, či uzavřené. Zcela zde chybí odůvodnění, jaká byla kritéria pro sestavení dotazníku. Některé otázky nejsou vhodně formulovány, např. Jakou roli v 50. letech měli tzv. sovětské poradci? – chybná otázka – odpověď nemusí být jednoznačná oproti jiným otázkám, kde je pouze jedna správná/očekávaná odpověď. Sovětské poradci nebyli pouze v ČSR pouze v oblasti justice, ale pronikali také do dalších oblastí řízení státu, včetně armádních složek, z tohoto důvodu by bylo možné chápat první dvě odpovědi jako správné. Celkově by prospěl časový odstup autora od realizace výzkumu a lepší třídění získaných dat. Možná i výběr odpovědí a lépe provedená analýza jejich obsahu, než celkový výčet těchto odpovědí pro zdokumentování autorovy hlavní myšlenky.

Ke stylistice práce:

Občas chybí interpunkce ve větě – čárky, tečky na konci věty či citovaného zdroje; chybně indexován odkaz na citaci, případně se v textu vyskytují formátové mezery navíc. Chybí zvrtná zájmena, případně jsou chybně zvolena (se; s) atd. V případě odkazů na web je v práci používáno nerovnoměrně *citováno* nebo *cit.* S. 21. SNP – pedagogické nakladatelství: je

spřávně SPN v textu práce vícekrát uvedeno chybně. Citace 39 nemá uvedeno datum citace webového zdroje a zdroj není uveden v přehledu pramenů; cit. 57 a 58 nemá uvedeno datum citace webového zdroje. Datum není ani v přehledu pramenů. Nejednotné užívání v práci slovo monster proces x monstrproces.

Abych nebyl pouze kritický, jako pozitivum práce určitě vnímám autorovo zaujetí pro téma a také důležitost vlastního tématu pro společenskou reflexi skrze vnímání žáků ZŠ. Samotný obsahový rozbor zpracování tématu v učebnicích (kapitoly 6 a 7) jsou nutno říci nejsilnější částí této práce.

Hodnocení obsahové stránky práce

Užití zásadní odborné literatury a zdrojů	ano	s výhradami	Ne
Přiměřená odborná terminologie práce	ano	s výhradami	Ne
Vhodně zvolená metoda	ano	s výhradami	Ne
Splnění deklarovaného cíle/cílů práce	ano	s výhradami	Ne

Hodnocení formálních kritérií práce

Stylistická úroveň práce	dobrá	s výhradami	Špatná
Pravopis a gramatika	dobré	s výhradami	Špatné
Vhodná grafická úprava stránkování a textu	dobrá	s výhradami	Špatná
Zpracování příloh	dobré	s výhradami	Špatné

Připomínky k obsahové a formální úrovni práce

Viz připomínky k dílčím částem práce v posudku výše.

Otázky k obhajobě práce

- 1) Proč jste si zvolil téma politických procesů 50. let?
- 2) Neuvažoval jste zařadit krom učebnic i další didaktické materiály k tématu pro komparaci, např. z provenience ÚSTR, Paměti národa či jiných institucí?

Stručné slovní hodnocení

Obsahově i formálně bakalářská práce splňuje požadovaná kritéria na tento typ textu - autorovi by prospěl časový odstup od realizace praktické části práce a pečlivější kontrola textu, případně jazyková korektura. Práce i přes výše uvedené nedostatky splňuje formální i obsahová kritéria na práci tohoto typu a proto ji **doporučuji k obhajobě**. Zmíněné nedostatky však zohledňuji v celkovém závěrečném hodnocení práce.

Hodnocení:

15. 5. 2023 Hradec Králové

.....
datum a místo

.....
podpis autora posudku